

ניהול קונפליקטים

"קונפליקט" הינה התנגשות בין צדדים בעלי צרכים, אינטרסים, רגשות, דעות, אמונות ו/או ערכים שאינם מתיישבים אלו עם אלו. הקונפליקט מהווה תופעה אנושית טבעית והוא עשוי להתגלע במערכות היחסים בין יחידים, קבוצות, חברות, ארגונים ומדינות. הסיבות לקונפליקט עשויים להיות צרכים פיזיים או חברתיים, וכן ערכים אמונות, העדפות ותפיסות עולם מנוגדות וסותרות, מאבק על משאבים ועוד. קיים צורך בגיבוש דרכי פעולה והסכמות שיסייעו ליחיד ולקבוצה לנהל את מצבי הקונפליקט בדרך יעילה המקדמת את מטרותיהם והתורמת ליחסים ביניהם. דרכים אפשריות לניהול הקונפליקטים בדרך מקדמת עשויות להתגבש בעקבות שיח המברר את אחריותם של השותפים "לשמור את הכוח למשהו טוב" ולהימנע מפגיעה. " (מפתח-הל"ב- לשעת חינוך בחודש שבט)

([http://www cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Yesodi/Hevra/MafteachHalev](http://www.cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Yesodi/Hevra/MafteachHalev)) בפעילויות המוצעות כאן מתרחשים תהליכים חברתיים המחייבים קבלת סמכות מבעלי תפקיד, גם כאשר בעל התפקיד הינו באותה קבוצת גיל; יכולתם של השופטים, לשפוט ללא משוא פנים ובדרך מכבדת; שיתוף פעולה קבוצתי של חברי הקבוצה; עזרה הדדית, תקשורת מילולית מכבדת ומפרגנת של המשתתפים בזמן הפעילות, בינם לבין עצמם, בינם לבין חבריהם המשמשים בתפקיד סמכותי.

פעילות בתחנות לכיתות ג-ד ; כיתות בנות 35 תלמידים.

3.1.1 פעילות גופנית בערך "ניהול קונפליקטים"

ארגון הלומדים: התלמידים מתחלקים לקבוצות בצורה אקראית (מספרים)

כ 5-8 תלמידים בקבוצה.

5 תחנות (ניתן להוסיף תחנות על פי בחירת המורה).

בכל תחנה יהיה שילוט מוכן מראש של מספר התחנה והמסביר את אופי הפעילות.

שופטים: בכל תחנה ישפטו שני תלמידים מתנדבים, בסך הכול עשרה שופטים.

השופטים מקבלים דף שיפוט לספירת הנקודות ובסמכותם להעיר, לגשר ולעזור בפתרון בעיות או קונפליקטים הנוצרים במהלך הפעילות.

התחלה וסיום: המורה מקפיד על זמני הפעילות הידועים מראש, מסמן לתחילת ולסיום פעילות בכל תחנה. ניתן להשתמש במשרוקית על מנת לסמן תחילתה וסיומה של כל פעילות בכל תחנה. שריקה אחת לתחילת הפעילות ואילו שתי שריקות בסיומה.

אופי הפעילות: חמש תחנות. בכל תחנה פעילות בשני שלבים: שלב ראשון בדרגת קושי קלה ושלב שני בדרגת קושי גופני, גבוהה יותר.

זמן הפעילות: בכל תחנה פועלים במשך כ-6 דקות: מקדישים דקה להסבר הפעילות על ידי השופטים באותה תחנה,

שלב ראשון: 2 דקות פעילות- ו1 דקה להתאוששות ואפשרות למתן משוב מהשופטים;

שלב שני: 2 דקות לפעילות בדרגת קושי גבוהה יותר ו1 דקות למעבר והסבר של התחנה הבאה.

ניקוד: על ביצוע של המשימה הגופנית הקבוצה מקבלת 5 נקודות.

על התנהגות חברתית רצויה מקבלת הקבוצה 3 נקודות וזאת על פי טבלה של התנהגויות חברתיות מצופות (דוגמה בעמוד).

הכנת צוות השופטים: תלמידים מתנדבים יהוו את צוות השופטים.

כשבועיים לפני ביצוע הפעילות יפגשו השופטים עם המורה לחינוך גופני בשעה שתוקדש לכך (שעה פרטנית) ובה יוצג מערך הפעילות. בשבועות שקודמים לפעילות ההכנה ניתן לצלם בווידיאו בשיעור חינוך גופני סרטונים שמתרחשות (ניתן להיעזר במורה בשעת שהייה) ולהקרין לשופטים את הסרטונים שקורות בכיתה.

השופטים יצפו וינתחו מצבי קונפליקט מתוך סרט הווידיאו ויקיימו דיון על הפעילות ועל מצבי קונפליקט אפשריים-עתידיים. התלמידים יציעו דרכים לפתרון המחלוקת.

במהלך החשיבה המשותפת תרשם, בטבלה, סדרה של התנהגויות חברתיות אישיות וקבוצתיות שמאפיינות משחק ספורטיבי ויציינו ניקוד מתאים. הרשימה ופרטי הניקוד תוצג על שלט, בתחילת הפעילות.

דוגמה להתנהגויות רצויות: התחשבות, עבודת צוות, תמיכה, עידוד, איפוק.

השופטים יכינו דוגמאות של משפטי משוב להתנהגות חיובית:

א. מכבדים את הכללים של הפעילות. דוגמה להיגד: "יפה, אתם מקפידים לכבד את כללי הפעילות בתחנה"

ב. מתנהגים בצורה הוגנת ומתחשבת. דוגמה להיגד: "אתם פועלים וזוכרים גם לעזור אחד לשני"

ג. מעודדים אחד את השני. דוגמה להיגד: "נהדר, אתם מעודדים אחד את השני כל זמן הפעילות"

ד. משתפים פעולה ביחד. דוגמה להיגד: "אתם עוזרים אחד לשני גם כשדרגת הקושי עולה ולמרות שגם לכל אחד מכם יותר קשה".

טבלת הניקוד למשימות

בטבלה יינתן ניקוד על ביצוע גופני וגם על התנהגות חברתית.

בסיום הפעילות יושוו התוצאות של ההישגים הגופניים בין כל הקבוצות בכל התחנות כשהקבוצה שהשיגה את ההישג הגבוה ביותר תזכה ב-5 נקודות. הקבוצה ברמת הישג שנייה תזכה ב-4 נקודות והשאר לפי אותו המדרג בסדר יורד. כמוכן יינתן ניקוד על הופעתן של התנהגויות חברתיות חיוביות, לפי הפרוט שמופיע בטבלה, הניקוד יירשם בטבלה ויתווסף לניקוד הגופני.

התוצאות יאספו על ידי המורה.

בסיום השיעור או בשיעור העוקב יינתן זמן למשוב של התלמידים על הפעילות. כן יינתן זמן למשוב של השופטים לגבי ההתנהגות הקבוצתית בכיתה בזמן הפעילות.

יינתן זמן למשוב של התלמידים לשופטים בדבר התנהגותם השיפוטית: האם היחס היה הוגן ושווה לכל הקבוצות? האם בעקבות התנהגות השופטים נוצרו מצבי קונפליקט?

3.1.2 פעילות בתחנות

תחנה 1: מעבר ספסלים

המשימה: מעבר מכשולים

ציוד: 2 ספסלים מחוברים לאורך לספסל ארוך.

2 כדורי ספוג

זמן המשימה: 2 דקות.

סבב ראשון: מה עושים בתחנה?

1. בכל קצה ספסל עומדים תלמידים בטור. תלמיד אחד מכל קצה עולה לספסל.
2. בהישמע שריקה על התלמידים ללכת זה לכיוונו של זה, לעבור אחד ליד השני מבלי להפיל או לדחוף, ולסיים את ההליכה עד לקצה הספסל. כשמגיע האחד לקצה הספסל ויורד ממנו, הבא בתור עולה ויוצא לדרכו לכונן קצה הספסל.

ניקוד המשימה: ביצוע מרבי של חילופי מקומות בהליכה על הספסל.

סבב שני (דרגת קושי גבוהה)

כל משתתף אוחז כדור ועליו לגלגלו סביב המותן תוך כדי התקדמות; במידה ואחד התלמידים נפל מהספסל או שהכדור נפל ופגע בקרקע - יתבצע חילוף: הבא בתור עולה לקצה הספסל ומקבל מבן הזוג שסיים את הכדור ומתחיל לפעול.

תחנה 2: פלונטר בשתיקה

המשימה: מעגל של 6-8 תלמידים מחברים ידיים

ציוד: מד עצר לשופטים.

סבב ראשון: מה עושים בתחנה?

1. התלמידים מצטופפים מרימים ידיים מעל הראש; להוראת השופט עוצמים עיניים.
 2. להוראת "להתחבר" - מחברים ידיים עם מי שמרגישים שידיו פנויות.
 3. השופטים בודקים שכל הידיים מחוברות.
 4. לאחר יצירת הפלונטר, לסימן השופט, התלמידים פוקחים עיניים מנסים לפרום את ה"פלונטר" על ידי תנועה משותפת של חברי המעגל תוך הקפדה על אי-עזיבת ידיים. במידה שאחד מהמשתתפים עזב ידיים ("הפלונטר נפתח") יש להתחבר ל"פלונטר" חדש.
 5. המטרה הקבוצתית: ביצוע התרת ה"פלונטר" בזמן הכי קצר.
- כל עוד נותר זמן ניתן שוב לבצע "פלונטר" חדש ומדידת הזמן מתחילה מחדש.

סבב שני: ביצועה של המשימה ללא דיבור.

ניקוד המשימה: בהתאם לטבלת תוצאות: הזמן הקצר ביותר מקנה את הניקוד הגבוה ביותר.

תחנה 3: מעגל חישוק

המשימה: התלמידים מחברים ידיים למעגל. בסגירת המעגל השופט מוסיף חישוק הנתלה על זרועו של אחד המשתתפים.

ציוד: שני חישוקים בגדלים שונים

סבב ראשון: מה עושים בתחנה?

1. כל התלמידים במעגל נותנים ידיים.
2. השופט מוסיף חישוק הנתלה על זרועו של אחד המשתתפים.
3. בהישמע השריקה יש להעביר את החישוק מאחד לשני, מבלי לפתוח את אחיזת הידיים יש לוודא שכל הגוף עובר דרך החישוק.

סבב שני: הוספת חישוק בגודל אחר (צר יותר) העברתו בכונן הנגדי לחישוק הראשון.

ניקוד המשימה: סבוב מלא של החישוק בין חברי הקבוצה יזכה את הקבוצה בחמש נקודות.

תחנה 4: העברת כדור במעגל הסרטנים

המשימה: העברת כדור ללא מגע ברצפה

ציוד: 2 כדורי ספוג בגדלים שונים .

סבב ראשון: מה עושים בתחנה ?

1. התלמידים יושבים במעגל, כאשר פניהם מופנים אל מחוץ למעגל.
 2. הרמת האגן והשענות במצב של עמידת סמיכה גבית (גב לרצפה, פנים לשמיים)
 3. העברת כדור ספוג בגודל כדורגל המונח על בטנו של אחד ומועבר לשני, ללא מגע ידיים; ניתן להיעזר בהטיית הגוף, שינוי רמות גובה ועוד.
 4. במידה שהכדור נופל ופוגע ברצפה יש להשיב את הכדור לילד ממנו הוא נפל ולהמשיך במשימה.
- סבב שני:** על חברי הקבוצה להעביר ביניהם, ללא עזרת ידיים, כדור-ספוג בגודל קטן יותר(כדוריד).
ניקוד המשימה: הכדור צריך לעבור סבב שלם (לחזור אל הילד/ה שממנו התחיל הסבב) על מנת שהקבוצה תזכה בחמש נקודות.

תחנה 5: פרה עיוורת

המשימה: מעבר מכשולים בעיניים קשורות

ציוד: מטפחות אטומות כמספר הזוגות בקבוצה .

12-15 קונוסים

סבב ראשון: מה עושים בתחנה ?

- מול כל זוג תלמידים ישנו מסלול עקלתון הבנוי משלושה קונוסים במרחקים שווים אחד מהשני אחד מבני הזוג מכסה את עיניו ונעמד מול הקונוסים.
1. בהישמע שריקה, בן הזוג ללא מטפחת על עיניו, מדריך את התלמיד "העיוור" במעבר בין הקונוסים, על ידי דיבור ומתן הוראות ברורות, ללא מגע גופני .
 2. בן הזוג "העיוור" צריך לעבור בין הקונוסים עד לקצה המסלול וחזרה ללא נגיעה בקונוסים .
 3. אם הייתה נגיעה בקונוס השופט יחזיר את ה"עיוור" קונוס אחד לאחור .
 4. החלפת תפקידים מתרחשת בסיום המשימה

סבב שני: בשלשות

העברת 2 ילדים "עיוורים" בעזרת מוביל רואה אחד לצד אחד בלבד

- ניקוד המשימה:** בסבב הראשון: מעבר מלא (הלוך וחזור) של אחד מבני הזוג יינתנו חמש נקודות .
בסבב השני: מעבר מלא של שני ה"עיוורים" : יזכה בחמש נקודות (מעבר לצד אחד) .
מעבר של יחיד: יזכה בשלוש נקודות.